

نهمین همایش ملی بنیاد علمی قانون یار همایش مطالعات پژوهشی حقوق ورزشی در عصر نوین

بنیاد علمی قانون یار- کمیته حقوق ورزشی استان اصفهان- دانشگاه آزاد اسلامی دهقان- فرمانداری دهقان

دبیر علمی و مسئول برگزاری همایش: دکتر بهنام اسدی (نماینده مقالات در پایگاه های ملی و بین المللی)

تاریخ برگزاری همایش: ۲۷ بهمن ماه ۱۴۰۴ شماره نامه: ۴۱۷۷۷ رده بندی کنفرانس: ج ۳۳۲۲۴

جایگاه حقوق ورزشی در عصر نوین

مهدی ابراهیم زاده^۱

دارنده تندیس پژوهشگر برتر موسسه قانون یار از سال ۱۳۹۷ تا ۱۴۰۴

چکیده

امروزه حقوق ورزشی از جایگاه والایی برخوردار است و کمتر موضوع ورزشی را می توان تصور کرد که مورد بحث و بررسی حقوقدانان قرار نگرفته باشد؛ با این حال هنوز در ایران بین حقوق و ورزش ارتباط شایسته ای برقرار نشده و با توجه به این که در عصر حاضر، ورزش یکی از مهمترین راه های موثر تربیتی و اخلاقی و یک فعالیت سالم در بین جوانان است که به طور قابل ملاحظه ای گسترش یافته است، اما گاهی خطاهایی به جهت عدم رضایت اخلاق و احساس شکست بازیکنان و تغییر روش مبارزه، سبب آسیب دیدن ورزشکاران می گردد، اگرچه نظریاتی وجود دارد مبنی بر این که ورزشکاران به پذیرش آسیب ها رضایت داده اند؛ اما در برخی موارد آسیب ها به قطع نخاع یا حتی مرگ ورزشکار منجر شده است، فقه اسلامی کار شخص صدمه زنده را به جهت وجود عنصر تقصیر و ایجاد ضرر، دارای ضمان و مسئولیت مدنی دانسته و خواستار جبران خسارات وارده بر ورزشکار آسیب دیده شده است؛ لذا جهت جلوگیری از آسیب ها (خطاها) مربیان ورزشی نقش مهمی در مراقبت، حفاظت و آگاهی بخشی به ورزشکاران برای انجام مسابقات ورزشی و رعایت قواعد مناسب برای رقابت سالم میان آنان دارند، خلاصه این که پژوهش حاضر به لحاظ گستردگی موضوع، عنوان خاصی را مورد تحقیق قرار نداده و بیشتر به پژوهش های پیشین مورد بررسی قرار داده و نتایج حاصل از پژوهش ها را بعنوان نتیجه گیری ارائه می نماید.

واژگان کلیدی: حقوق ورزشی، خود تنظیمی، حمایتگری ورزشی، حقوق تصویری، مسئولیت مدنی

^۱ Email: poyaoffice@yahoo.com

۱- مقدمه

با توجه به این که عنوان تحقیق یک موضوع گسترده است و بررسی تمام زوایای آن خارج از حوصله می‌باشد؛ لذا سعی می‌شود درخصوص نتیجه‌ی تحقیقات پیشین که توسط پژوهشگران داخلی و خارجی انجام گرفته بیشتر بیان شود تا بتوانیم ادای مطلب نمایم.

بی‌شک ورزش از ابتدای پیدایش تا به امروز، براساس برخی قواعد از پیش تعیین شده انجام شده است. این قواعد تعیین شده، تحقق ارزش‌های اصلی را که ورزش بر آنها استوار است و توسط اصول بنیادینی که بازی منصفانه و رقابت آزاد را تضمین می‌کند فراهم می‌آورند.^۱ نقش ورزش در جوامع مختلف و در سطح بین‌المللی، امری انکارناپذیر است و بخش بزرگی از مردم به شیوه‌های گوناگون در قالب شخص حقیقی و حقوقی در آن فعالیت دارند؛ چنان که هر کدام دارای وظایفی هستند و بر این اساس ممکن است برای آنها مسئولیت‌هایی به وجود آید. به عبارت دیگر، ورزش به مثابه مقوله‌ای فراگیر و جهانی، از قدرت سازماندهی و نفوذ فراوانی برخوردار می‌باشد؛ به گونه‌ای که عنصر رقابت و مسابقه در کنش‌های ورزشی سبب پدیدار گشتن نظام داوری و تدوین قوانین حقوق ورزشی^۲ گوناگون شده است. با توجه به تعدد تنوع رشته‌های ورزشی، طرح دعاوی و همچنین سربرآوردن مسائل و مشکلاتی که باعث دور شدن اصل رقابت و جوانمردی از روح ورزش شده، دادگاه‌ها و مقررات متعددی نیز تشکیل شده است که هر کدام به نوبه خود درصدد به حداقل رساندن تخلفات ورزشی و همچنین ایجاد سازوکار حقوقی مدونی برای مقابله به تخلفات و جرایم ورزشی هستند.^۳

^۱. <https://share.google/Mjo91KqVoz6tFuySj>

^۲. Sports rights

^۳. جعفری، افشین؛ درخشان، هدایت‌الله، مسئولیت حقوقی مربیان ورزشی در چارچوب مقررات دیوان بین‌المللی داوری ورزشی، فصلنامه علمی مطبوعات راهبردی، ورزشی و جوانان، تابستان ۱۴۰۲، ص ۶۰.

پس ورزش در همان حال که سبب نشاط روح و سلامت بدن است، جایگاه بروز انواع خطر و ایراد ضرب و جرح است که گاه به نقص عضو یا مرگ منتهی می‌شود. این خطرها لازمه‌ی حرکت‌های ورزشی و احترازناپذیر است و مشمول قواعد عمومی مسئولیت مدنی نیست.^۱

باتوجه به این که ورزش از مهمترین ابراز کنترل و هدایت نیروهای پراکنده‌ی اجتماعی و به خصوص جوانان و نوجوانان است و حتی توانایی بدل شدن به عنوان سرمایه‌ی اجتماعی و نیز سرمایه‌ی اقتصادی برای کشور را دارد. بازی‌های ورزشی در دوران ما به چنان پدیده‌ای پر اهمیت تبدیل شده که دیگر در هیچ کشوری نیست که بخشی از اوقات فراغت شهروندان به‌ویژه جوانان به آن اختصاص نیابد. دولت‌ها نیز در کار سرمایه‌گذاری مالی به منظور توسعه‌ی فعالیت‌های ورزشی همواره کوشیده‌اند با همکاری یکدیگر اهداف متناسبی برای این قبیل فعالیت‌های ورزشی را برشمرده‌اند. مانند تقویت روحیه‌ی جوانمردی، از خودگذشتگی، وفاداری و ... قدرت و پیروزی خود در گرویدن جوانان و اقبال آنها به‌ویژه به ورزش‌های رقابتی سهم موثری دارد. از این رو میل به برتری‌جویی که اغلب روحیه‌ی پرخاشگری آن‌را به ستیزه‌جویی تمام‌عیار در رقابت‌های ورزشی تبدیل می‌کند، از انگیزه‌ی اصلی ورزشکاران در این گونه فعالیت‌ها شمرده می‌شود.^۲ لذا می‌توان گفت ورزش به‌عنوان یکی از راه‌های موثر تربیتی و اخلاقی و به‌عنوان یک پدیده‌ی اجتماعی به‌طور قابل ملاحظه‌ای در سراسر جهان گسترش یافته است؛ و هر روز چهره‌ی علمی‌تری به خود می‌گیرد به طوری که در کنار آن بعدها حقوقی، فرهنگی و اقتصادی آن نیز پررنگ شده است به همین جهت بودجه‌های کلانی برای پیشرفت ورزش و پیروزی در میدان‌های جهانی هزینه می‌گردد.^۳

۱. عالی، محمود؛ شجاعی، وحید؛ حامی، محمد؛ سنایی، محمد، بررسی تطبیقی مسئولیت مدنی ورزشکاران و نحوه‌ی جبران خسارات آن در نظام حقوقی ایران، انگلیس، فرانسه، پژوهش‌های فیزیولوژی و مدیریت در ورزش، دوره‌ی ۱۳، شماره‌ی ۴، زمستان ۱۴۰۰، صص ۸-۱۶۷.

۲. سوری، ابوذر؛ همتی‌نژاد، مهرعلی؛ بنار، نوشین، تدوین چارچوب مفهومی توسعه‌ی حقوقی ورزش در ایران، رویکردهای نوین در مدیریت ورزشی، دوره‌ی ۹، شماره‌ی ۳۳، تابستان ۱۴۰۰، صص ۲۵-۹.

۳. فیض، زهرا، رفتار ورزشی و مسئولیت اخلاقی، مدنی ورزشکاران از نظر فقهی و حقوقی، مطالعات مدیریت رفتار سازمانی در ورزش، دوره‌ی پنجم، شماره ۲، (بیاپی ۱۸)، تابستان ۱۳۹۷، صص ۱۱۶-۱۰۵.

تا جایی که ورزش در دنیای امروز به یک صنایع بزرگ و پردرآمد تبدیل شده است که بیش از سه درصد حجم تجارت جهانی را به خود اختصاص داده است. بخش قابل توجهی از این درآمدها از طریق فروش حق پخش تلویزیونی رویدادهای بزرگ ورزشی مانند المپیک و جام جهانی فوتبال و همچنین تجاری سازی حقوق تصویری تیم ها و ورزشکاران سرشناس حاصل می شود،^۱ باعث شد بودجه های کلان و نیروهای انسانی فراوان برای پیشرفت آن و توفیق در میدان های مختلف اعم از داخلی و خارجی صرف شود.^۲ از جمله نمونه های آن، حمایت گری قراردادهای تجاری است که طی آن شخصی به نام حمایتگر (اسپانسر^۳)، مبلغ معینی پول به اشخاص صاحب شهرت تجاری می پردازد یا کالاها، خدمات و امکانات دیگری برای آنها فراهم می سازد و در عوض با دریافت حقوق معینی از رهگذر انجام فعالیت های تبلیغاتی از سوی اشخاص مزبور، موقعیت تجاری خود را بهبود یا ارتقاء بخشیده و فروش محصولات و خدماتش را توسعه می دهد و یا حمایتگری ورزشی که به عنوان سنگ بستر همه ی ترتیبات بازاریابی ورزشی از آن یاد می شود، از ارزش و اهمیت زیادی در این عرصه برخوردار است. از طرفی ورزشکاران مشهور از طریق قراردادهای حمایتگری درآمدهای نجومی به دست می آورند که حتی بیشتر از چیزی است که در میدان مسابقات بدست می آورند. به عنوان مثال در سال ۱۹۹۹، شوماخر^۴ راننده سرشناس مسابقات اتومبیل رانی درآمدی معادل ۸۰ میلیون دلار از طریق قراردادهای حمایتگری شخصی بدست آورده است. همچنین این قرارداد حمایتگری منافع هنگفتی برای باشگاه ها به ارمغان می آورد؛ چرا که بنگاه ها در انعقاد قرارداد با فعالان ورزشی، با یکدیگر رقابت کرده و میلیون ها دلار به آنها جهت تبلیغ طیف وسیعی از محصولاتشان می پردازند.^۵ این مبالغ ها اثراتی مستقیم و غیرمستقیمی بر اقتصاد یک کشور می گذارد از جمله اثرات مستقیم

^۱ . <https://share.google/hBAQWCvyGajMVr5HV>

^۲ . <https://share.google/hGjLaZPMGMXIXYQuF>

^۳ . Sponsor

^۴ . Schumacher

^۵ . رهبری، ابراهیم، لجم اورک، حسن، تحلیلی حقوقی بر ابعاد خاص قراردادهای حمایتگری ورزش، فصلنامه ی علمی دیدگاه های حقوق قضایی، مقاله پژوهشی، دوره های ۲۵، شماره ی ۸۹، بهار ۱۳۹۹، صص ۸۳-۸۰.

آن همچون تولید کالاها و خدمات ورزشی، صادرات واردات، هزینه‌های خانوار، ایجاد اماکن، تسهیلات، تبلیغات، مشارکت در بازار بورس، پوشش رسانه‌ای، اشتغال، جذب گردشگر و حامیان مالی را شامل می‌شود و غیرمستقیم آن در زمینه‌هایی چون ارتقاء سلامتی جامعه، کاهش هزینه‌های درمان و به تبع آن توسعه برنامه‌های ملی سلامت، کاهش بزهکاری‌ها، کاهش غیبت کارکنان و افزایش عملکرد و بهره‌وری آن‌ها مدنظر قرار می‌گیرد، با این توصیف می‌توان ورزش را یک صنعت دانست زیرا در عرصه بین‌المللی است که امروزه کمک‌های فراوانی به اقتصاد جوامع مختلف کرده است. رشد ورزش در تمامی عرصه‌ها و گسترش آن در تمامی گروه‌ها سبب گردیده است تا صنعت ورزش به‌عنوان یک صنعت مهم در جهان شناخته شود. این گستردگی ورزش باعث شد تا شاهد شکل‌گیری صنعت ورزش شویم که ارتباط مستقیم در رشد شاخص‌های اقتصادی در کشورهای مختلف دارد.^۱ با همه‌ی این مزایا گاهی صحنه‌های رقابت بین ورزشکاران، تمرینات ورزشی و درگیری‌های ناشی از آن آسیب‌هایی به همراه داشته است که ناخواسته و یا به جهت اقول تعهدات اخلاقی و خطای ورزشکاران رخ می‌دهد قانون‌گذار نیز این خطرات و آسیب‌ها را مدنظر داشته است و در بند «ث» ماده ۱۵۸ ق.م.ا. مقرر داشته است: عملیات ورزشی و حوادث ناشی از آن، مشروط به این که سبب حوادث، نقض مقررات مربوط به آن ورزش نباشد و این مقررات هم مغایر موازین شرعی نباشد، مسئولیت کیفری نخواهد داشت، ولی مسئولیت مدنی همچنان برقرار است؛^۲ لذا برای حمایت از سلامت ورزشکاران کشورها به فکر تأسیس رشته دانشگاهی به عنوان رشته حقوق ورزشی شدند.

^۱. پذیرش، جواد؛ بهرامی، شهاب؛ راسخ، نازنین؛ قاسمی، حمید، مطالعه ساختاری تفسیری ابعاد حقوقی جرایم اقتصادی در ورزش حرفه‌ای، رویکردهای نوین در مدیریت ورزشی، دوره ۱۰، شماره ۳۷، تابستان ۱۴۰۱، صص ۲۲-۹.

^۲. فیض، زهرا و همکاران، همان منبع، صص ۱۱۶-۱۰۵.

۲- پژوهش‌های پیشین

۲-۱- پژوهش‌های داخلی

سلطانی (۱۳۷۷) تحقیقی را با عنوان «بررسی میزان شیوع آسیب‌های ورزشی در مدارس متوسطه (پسرانه) مشهد» روی ۱۴۰ نفر نمونه درخصوص علل وقوع آسیب‌های ورزشی انجام داد و دریافت که بیشترین میزان آسیب مربوط به عملیات ورزشی خطا با ۳۲ درصد، نقش وسایل و امکانات ۳۱ درصد رعایت نکردن نکات ایمنی ۲۸ درصد و ضعف قوانین جسمانی ۲۸ درصد بوده است؛ همچنین وی اطلاع از سالم و بی نقص بودن تجهیزات و امکانات ورزشی را برای معلمان و مربیان ورزش ضروری می‌داند.

فروغی (۱۳۸۴) در مطالعه‌ای درخصوص بررسی میزان آشنایی مربیان، معلمان و مدیران ورزشی شهر تهران با حقوق ورزشی، دریافت که درصد کمی (۱۷ درصد) از مربیان ورزش با مبحث حقوق ورزشی آشنایی دارند.

فارسی و همکاران (۱۳۸۵) به ارزیابی وضعیت ایمنی فضاهای ورزشی مدارس کشور و همچنین وضعیت ایمنی فضاهای ورزشی دانشگاه‌های کشور پرداختند. نتایج نشان داد که به طور کلی فضاهای داخلی زمین‌های ورزشی و همچنین وضعیت تجهیزات ورزشی مورد استفاده در اماکن و فضاهای ورزشی از نظر ایمنی در سطح پایینی قرار دارد.

تاج و همکاران (۲۰۱۲، ۱۳۹۱) در پژوهش خود با عنوان «ارزیابی از آگاهی قوانین ورزشی در مربیان و مدیران ورزشی» بسیاری از مسائل و مشکلات حقوقی در زمینه‌ی ورزش را ناآگاهی مربیان و مدیران ورزش اعلام کردند. گفتنی است ایشان وظایف مربوط به امنیت ورزشکاران و آگاهی از مسئولیت‌های پزشکی و کمک‌های اولیه را متوجه مربیان و مدیران ورزش می‌دانند.

در تحقیق **بنیان و کاشف (۱۳۹۳)** با موضوع تفاوت آگاهی‌های حقوقی و مسئولیت مدنی مربیان ورزش زن و مرد در رویدادهای ورزشی، تفاوت معناداری میان آگاهی‌های حقوقی به تفکیک زن و مرد مشاهده شد. همچنین مدرک تحصیلی عاملی برای افزایش آگاهی‌های حقوقی در این پژوهش معرفی شد.

جعفری و صادقی (۱۳۹۳) در پژوهش خود به چالش‌های حقوقی کیفری در مواجهه با خشونت ورزشکاران را پرداختند که ضرورت آگاهی از حقوق کیفری ورزشکاران فوتبالیست از نتایج این تحقیق به‌شمار می‌رفت.

اخیراً **الماسی و انیسی (۱۳۹۵)** به موضوع مسئولیت مدنی و بیمه‌ی ورزشی پرداختند. نتایج ایشان حاکی از اهمیت بیمه‌ی ورزشی در جهت پیشگیری از خسارت و آسیب‌های ورزشی بود. در همین زمینه پورائزلی و کاشف به التزام عملی مربیان ورزشی به مسئولیت‌های حقوقی از دیدگاه ورزشکاران پرداختند. از نتایج اصلی این تحقیق می‌تواند به تفاوت معنادار بین دیدگاه مردان و زنان در مسئولیت‌های حقوقی اشاره کرد. تهیه‌ی بروشورهای حقوقی ورزشی متناسب ایمنی و سلامت فضاهای ورزشی برای مربیان، ورزشکاران و والدین به منظور تکمیل آگاهی‌های حقوقی از مواردی است که توسط محققان در این پژوهش پیشنهاد شد.^۱

ساریخانی (۱۳۸۲) در تحقیق خود به نقش ورزش در تمام ابعاد زندگی بشر، اجتماعی و سیاسی و ... پرداخته و از دیدگاه حقوقی قوانین ورزشی و همچنین خطای ورزشی و مسئولیت‌های ناشی از آن را بررسی کرده‌است. نتایج تحقیق نشان داد که اجرای قواعد عمومی مسئولیت در حقوق ورزشی ممکن نیست، زیرا پاره‌ای از جرایم مانند ضرب و جرح در این زمینه مباح و گاه ممدوح است و معیار تعیین خطای ورزشی را رفتار ورزشکاری آگاه و محتاط در شرایطی است که فعل زیانبار واقع می‌شود و عامل اضطرار و دفاع مشروع در این شرایط به حساب بیاید.

بنیان و کاشف (۱۳۹۳). به بررسی تفاوت دیدگاه‌های حقوقی مربیان ورزش زن و مرد در رویدادهای ورزشی پرداختند و نشان دادند بیشتر مربیان ورزشی از وظایف و مسئولیت‌های حقوقی در رویدادهای ورزشی از وظایف و مسئولیت‌های حقوقی در رویدادهای ورزشی آگاهی داشتند. همچنین بین دیدگاه زنان و مردان در خصوص مسئولیت‌های حقوقی تفاوت معناداری وجود داشت. بدین معنا که مربیان ورزش

^۱. طالب‌پور، مهدی و همکاران، تحلیل وضعیت آگاهی از مسئولیت‌های حقوقی در ورزش، پژوهش‌های فیزیولوژی و مدیریت در ورزش دوره‌ی ۱۲، شماره‌ی ۳، پاییز ۱۳۹۹، صص ۵۷-۴۱.

زن نسبت به مرد آگاهی بیشتری درخصوص مسئولیت‌های حقوقی داشتند. از لحاظ مدرک تحصیلی نیز مربیانی که دارای مدرک تحصیلی فوق‌لیسانس و بالاتر بودند آگاهی بیشتری نسبت به دیگران داشتند. در نهایت، مربیانی که دارای سابقه‌ی متوسط به بالا (۱۵ سال) بودند، به آگاهی‌های حقوقی اشراف بیشتری داشتند. کارآمدی نظام حقوقی و تاثیرگذاری آن در ورزش تا حد زیادی تحت تأثیر وضع قوانین مناسب، کارا و شفاف در این زمینه است که به همراه تربیت متخصصان زنده، قابل حصول است.

مصطفی پور انزلی و کاشف (۱۳۹۵) در تحقیق خود با عنوان «الزام مربیان ورزشی به مسئولیت‌های حقوقی از دیدگاه ورزشکاران» به این نتیجه رسیدند که $73/28$ درصد مربیان ورزشی به مسئولیت‌های حقوقی خود آگاهی داشتند. همچنین بین دیدگاه زنان و مردان، مدرک تحصیلی و تجربه و مهارت درخصوص میزان التزام عملی مربیان ورزشی به مسئولیت‌های حقوقی تفاوت معناداری وجود داشت.

نظریان (۱۳۹۵) در تحقیقی به ارزیابی عوامل تعیین‌کننده‌ی صلاحیت‌های قانونی مدیران اجرایی ورزش از دیدگاه متخصصان دانشگاهی و مدیران ورزش پرداخت. نتایج نشان داد شش عامل تعیین‌کننده‌ی صلاحیت‌های قانونی ضروری مدیران اجرایی ورزش به ترتیب مدیریت امکانات و تجهیزات ورزشی، طرح‌ها و برنامه‌های مواجهه با مواقع اضطراری، تبعیت از قانون، سیاست‌ها و رویه‌های سازمانی، مدیریت خطر و روابط عمومی بودند. در ضمن بین دیدگاه دو گروه زنان و مردان در زمینه‌ی اولویت صلاحیت‌های قانونی ضروری مدیران اجرایی از خطر آماری تفاوت معنادار مشاهده نشد.

یزدان‌پناه (۱۳۹۸) در مطالعه‌ای به‌عنوان «شناسایی و اولویت‌بندی موانع و راهکارهای توسعه‌ی حقوقی ورزشی در هیأت‌های ورزشی استان آذربایجان غربی» نشان داد در مجموع هفت مقوله‌ی موانع علمی و آموزشی، موانع نیروی انسانی، موانع قانونی و حقوقی، موانع مدیریتی، موانع نظارتی، نظارت بر دوپینگ و موانع اخلاقی در ورزش شناسایی شد. در نهایت مشخص شد که این موانع در سه مقوله‌ی موانع زمینه‌ای، موانع ساختاری و موانع رفتاری که به‌عنوان مقوله‌ی اصلی در نظر گرفته شده است، جای دارند. بین مقدار مشاهده شده‌ی متغیر بین موانع زمینه‌ای و مؤلفه‌های آن با مقدار فرضی تفاوت وجود دارد. بین مقدار مشاهده شده‌ی متغیر موانع ساختاری و مؤلفه‌ی آن با مقدار فرضی تفاوت وجود دارد، بین مقدار مشاهده شده‌ی متغیر موانع ساختاری و مؤلفه‌ی آن با مقدار فرضی تفاوت وجود دارد، بین مقدار مشاهده شده‌ی

متغیر موانع فردی و مولفه‌های آن با مقدار فرضی تفاوت وجود دارد و بین سه متغیر موانع توسعه‌ی حقوق ورزشی در هیأت‌های ورزشی استان آذربایجان غربی تفاوت معناداری وجود دارد.^۱

رمضانی و عبدی (۱۳۹۷) در پژوهش خود که با هدف خلأهای قانونی برای مبارزه با جرایم اقتصادی در حقوق ایران انجام گرفت. پس از بررسی‌های خود پی بردند که به علت نبود قانون‌گذاران متعدد و تخصصی در کشور، قوانین روش و مدونی درخصوص برخورد با جرایم اقتصادی در کشور ایران به مرحله اجرا درنیامده است.

شریعتی و عبدالحسینی (۱۳۹۶) در پژوهش خود که با هدف بررسی سیاست جنایی ایران در جرم انگاری مفاسد اقتصادی انجام گرفته، پس از بررسی‌های خود پی بردند که جرایم اقتصادی آثار و پیامدهای متعددی دارند که بر اقتصادی و سیاست، اجتماع و نظام مؤثر هستند. مفاسد اقتصادی هم در بحث دولتی مطرح می‌شود و هم در مباحث غیردولتی، رشوه، اختلاس، تبانی، سوءاستفاده از مقام یا موقعیت اداری، سیاسی، امکانات یا اطلاعات دریافت و پرداخت‌های غیرقانونی از منابع عمومی و ... از مهمترین مصادق مفاسد اقتصادی در حقوق کیفری ایران می‌باشد.

حسن‌پور (۱۳۹۴) در پژوهش خود که با هدف کاستی‌های جرایم اقتصادی در سیاست کیفری ایران انجام گرفت، پس از بررسی‌های خود پی برد که تعدد نهادهای قانون‌گذار و منافع قانونی، مسامحه در تدوین قوانین و جرم‌انگاری و ... حکایت از کاستی‌هایی در حوزه سیاست کیفری، در قبال مفاسد اقتصادی دارد.

خلیلی (۱۳۹۴) در پژوهش خود که با هدف چگونگی حل اختلافات قراردادی میان بازیکنان و باشگاه‌های ورزشی عرصه فوتبال انجام گرفت، پس از بررسی‌های خود پی بردند که حل و فصل اختلافات ورزشی به‌ویژه اختلافات قراردادی میان بازیکنان و باشگاه‌های ورزشی حوزه فوتبال به دلیل قدمت و سابقه‌ی تاریخی این رشته ورزشی و نفوذ قابل توجه آن در ابعاد گوناگون روابط انسانی از اهمیتی غیرقابل انکار برخوردار است.

^۱. سوری، ابوذر و همکاران، همان منبع صص ۲۵-۹.

پروانه و پرنون (۱۳۹۳) در پژوهش خود که با هدف بررسی جرایم و تخلفات ورزشی در قوانین ایران انجام گرفت، پس از بررسی‌های خود پی بردند که کاستی‌هایی در خصوص قوانین و مقررات جهت پاسخ به جرایم و تخلفات ورزشی در قوانین ایران وجود دارد.^۱

۲-۲. پژوهش‌های خارجی

مالوی^۲ (۲۰۰۱) نشان داد مدیران اغلب درصدد فرار از مسئولیت ناشی از تقصیر کارکنان خود یا کسانی که برای آنها کار می‌کنند، هستند و استدلال آنها این است که فعالیت‌های ورزشی عملاً تحت نظارت آنها قرار ندارند. در حالی که هر مدیر در قبال اعمال خطای کارکنان خود مسئول است. در مورد دعوی کین علیه مجتمع آموزشی راکمربج تیم کارشناسان تحقیقاتی و دادگاه در حکم خود مسئولان مجتمع را مقصر دانست، موضوع دعوا صدمه‌ی وارده در بازی فوتبال دبیرستانی بود که بازیکن فوتبال هنگامی که از ناحیه ستون فقرات دچار ضایعه‌ی شدیدی می‌شود. توسط سایر بازیکنان و نه به وسیله برانکارده به خارج از زمین منتقل می‌شود. کارشناس تحقیقات اعلام کرد شرایط حاکم بر حادثه اقتضا داشته است که احتیاط‌های ویژه اعمال شود، در حالی که معلم و مسئولان به مراقبت‌های عادی اکتفا کرده‌اند.

در تحقیقات خارج از کشور **فرانک و همکاران**^۳ (۲۰۱۵) به بررسی مسائل و مسئولیت‌های حقوقی ورزشکاران کالج دانشگاه‌ها پرداختند یکی از نکات جالب توجه در این تحقیق بررسی مسائل اخلاقی حاکی از مسئولیت‌های حقوقی در ورزشکاران بود. در همین زمینه **اسواجدلر و همکاران**^۴ (۲۰۱۶) به جنبه‌های حقوقی در فساد ورزشی پرداختند. مفهوم فساد تاثیر فساد بر جامعه تاثیر فساد بر رفتارهای ورزشی و همین طور ارائه‌ی جنبه‌های قانونی در این حوزه از مواردی است که به طور دقیق در این مقاله به آن پرداخته شده است.

^۱ پذیرش، جواد و همکاران، همان منبع، صص ۲۴-۹.

^۲ Malloy

^۳ Frank et al

^۴ Aswajdler et al.

اخیراً **پچمن و همکاران**^۱ (۲۰۱۷) درخصوص جنبه‌های حقوقی در آسیب‌های ورزشی به‌ویژه مراقبت‌های استاندارد در آسیب‌های مغزی مقاله‌ای را منتشر کرده‌اند. شرایط مبتنی بر دانش فنی، مدیریت زمان درخصوص لحظه‌ی آسیب، مراقبت‌های بهداشتی و مسئولیت‌های قانونی از جمله مواردی است که در این مقاله به آن اشاره شده است.^۲

اپشتین^۳ (۲۰۰۷) در مقاله‌ای تحت عنوان «اصول آموزش حقوق ورزشی» به بررسی مهمترین موضوعات قانون ورزش‌ها (مانند اصول، قراردادها، آژانس‌های ورزشی، شبه جرم‌های ورزشی و ...) و حقوق ورزشی پرداخت. وی بیان کرد که در زمینه‌ی حقوق ورزشی باید به مطالعات گسترده‌تری پرداخته شود و تجزیه و تحلیل قوانین ورزشی بسیار ضروری است.

آلاژوف^۴ (۲۰۱۲) در مقاله‌ای با عنوان «منابع مسئولیت حقوقی ورزشی معلمان تربیت بدنی» مسئولیت ناشی از غفلت معلمان تربیت بدنی را در چهار حیطه‌ی نظارت، امکانات و تجهیزات، صدمات ناشی از مشارکت ورزشی و آموزشی مناسب بیان کرد. همچنین انجمن ملی ورزش‌های درون دانشگاهی (۲۰۱۴) مسئولیت قانونی و مدیریت خطر را به‌عنوان بخشی از هشت صلاحیت حرفه‌ای اصلی مدیران ورزشی معرفی کرد. صلاحیت‌های قانونی شامل مدیریت خطر - مدیریت بحران، مسئولیت آسیب، استثنائات ورزشی - رضایت دادن، مراحل قانونی و پوشش بیمه و برنامه است.

نتایج تحقیق **پارتینگتون**^۵ (۲۰۱۶) با عنوان «مربطی ورزش و قانون سهل‌انگاری» کاربردهایی برای فعالیت مربیگری حاکی از این بود که در آموزش و فعالیت‌های مربیگری باید تأکید بیشتری بر توسعه‌ی آگاهی و شناخت و درک بیشتر مربیان از زمینه‌های حقوقی و قانونی در حال توسعه شود.

^۱. Pachman et al

^۲. طالب‌پور، مهدی و همکاران، همان منبع، صص ۵۷-۴۱.

^۳. Epstein

^۴. Alajozef

^۵. Partington

سولیکارد و همکاران^۱ (۲۰۱۶) بیان کردند که مربیان در فعالیت‌های باشگاه ورزشی و معلمان در ورزش‌های مدرسه نقش مهمی در پیشگیری از آسیب‌دیدگی دارند. مربیان، کادر پشتیبانی و معلمان باید قوانین و استفاده از تجهیزات ایمنی مانند کلاه و لباس‌های محافظ چشم را اعمال کنند. آنها همچنین باید عوامل محیطی مانند شرایط آب و هوایی و ارزیابی شرایط استفاده از تجهیزات مانند وسایل ژیمناستیک را ارزیابی کنند.

آناه و همکاران^۲ (۲۰۱۸) در تحقیقی به آسیب‌های مرتبط با مشارکت در فعالیت بدنی نوجوانان در باشگاه‌های ورزشی، ورزش‌های مدرسه و سایر فعالیت‌های بدنی اوقات فراغت پرداختند. این مطالعه نشان داد که میزان آسیب‌های مربوط به فعالیت بدنی در باشگاه‌های ورزشی بیشتر از سایر شرایط فعالیت بدنی در نوجوانان است. از آنجا که آسیب‌ها در دوره‌ی نوجوانی می‌تواند پیامدهایی برای مشارکت آنها در فعالیت‌های بدنی در آینده و همچنین سلامت آینده داشته باشد، مهم است که اقدامات پیشگیرانه را به‌طور گسترده‌تر و به سرعت به محیط باشگاه‌های ورزشی معرفی کنیم. این مطالعه همچنین نشان می‌دهد که میزان آسیب با تعداد و شدت مشارکت ورزشی نوجوانان ارتباط دارد و توصیه می‌شود به دلیل مزایای سلامتی نوجوانان در فعالیت به صورت روزانه در فعالیت بدنی شرکت کنند. نتایج تحقیق از این دیدگاه حمایت می‌کند که اقدامات پیشگیرانه‌ی بیشتری برای کاهش خطرهای احتمالی آسیب‌ها در نظر گرفته شود.^۳

۳- اهمیت حقوق ورزشی

بروز حوادث و سوانح در جریان رویدادهای ورزشی امری اجتناب‌ناپذیر است. برخی از این حوادث باعث آسیب‌دیدگی جدی ورزشکاران یا تماشاچیان یا نقص عضو و حتی در برخی موارد فوت آنان می‌شود. هر حادثه‌ای علتی دارد و علت مزبور می‌تواند مبنای ایجاد تقصیر باشد در بسیاری از موارد علت وقوع حادثه و قصور و کوتاهی مربیان و معلمان و یا مدیران ورزش در انجام وظیفه است که از نظر حقوق ورزشی می‌تواند مسئولیت زیادی برای آنها ایجاد کند. مربیان ورزش تعلیم و تمرین دادن ورزشکاران را بر

^۱ Soligard et al.

^۲ Anah et al

^۳ سوری، ابوذر و همکاران، همان منبع، صص ۲۵-۹.

عهده دارند و به حسب وظیفه با گونه‌هایی از مسئولیت‌های حقوقی در حیطه ورزش روبه‌رو هستند معلمان تربیت بدنی ضمن کلاس‌های تربیت مدنی بایستی جوانان را به ورزش وادارند در صورتی که در این کلاس صدماتی به دانش‌آموز وارد آید، معلم می‌تواند مسئول قلمداد شود و مدیران ورزش نیز مسئولیت اجرایی ورزشگاه‌ها و اماکن ورزشی را به عهده دارند و در صورت بروز هرگونه مشکل در جریان رویدادهای ورزشی و یا حادثه در اماکن ورزشی می‌تواند باعث ایجاد مسئولیت برای آنها شود. برای مثال در صورتی که تمرین دادن ورزشکار در محیط خطرناک از نظر قانون ممنوع باشد و مربی دوچرخه سوار را برای تمرین به جاده‌های شلوغ خارج از شهر که محل تردد ماشین‌های سنگین است ببرد، در این وضعیت اگر اتفاق رخ دهد و دوچرخه سوار با اتومبیلی تصادف کند مربی ممکن است مقصر و مسئول شناخته شود. در مثالی دیگر، اگر در صورتی که تجمع بیش از ظرفیت تماشاچیان در ورزشگاه باعث تخریب برخی از ورزشگاه و آسیب دیدگی افراد شود. مدیر ورزشگاه مسئول و مقصر خواهد بود. واقعیت این است که ورزشکاران و تماشاچیان خطرات و آسیب‌های ناشی از خطای مسئولین اجرایی ورزشگاه‌ها را نمی‌پذیرد.^۱ امروزه این نظر پذیرفته نیست که هرکس در ورزش شرکت می‌کند باید خطرات ناشی از آن را بپذیرد. البته برخی ورزش‌ها فی‌نفسه آسیب‌زا هستند و ورزشکار شرکت‌کننده باید در حین انجام آن انتظار برخی آسیب‌ها را داشته باشد؛ اما سوال این است که آیا ورزشکاران و تماشاچیان به ورزشگاه می‌آیند تا معلول شوند و یا این که دچار شکستگی استخوان شده و یا این که فوت کنند؟ پاسخ سوال مشخص است یا هیچ‌کس توقع چنین امری را ندارد و در صورتی که ورزشکار در اثر قصور و کوتاهی یک فرد مسئول آسیب ببیند مشارالیه باید پاسخگو باشد. شاید یکی از دلایل مهم تسامح مسئولین در رابطه با وظیفه‌شان نسبت به ورزشکاران و سایرین در محیط ورزش عدم اطلاع و آگاهی از این حقوق ورزشی و مسئولیت‌های قانونی باشد؛ اگر مربیان معلمان و مدیران ورزشی از مسائل حقوق ورزشی و مسئولیت‌های قانونی خویش در محیط ورزشی بی‌اطلاع باشند باعث خواهد شد تا ضمن درک درست و کامل از وظایف خویش بکار بستن تمهیدات مناسب جهت اجرای هر چه بهتر وظایف میزان قصور و کوتاهی ناخواسته نیز کاهش یابد

^۱. اسکالف و راینسون، ۱۹۸۷.

عدم آگاهی نسبت به وظایف و مسئولیت‌های قانونی در حیطه ورزش، عملکرد مجریان را با سهل‌انگاری همراه خواهد کرد؛ لیکن آشنایی مربیان معلمان و مدیران ورزشی با مسئولیت‌های قانونی خویش موجب می‌گردد تا ایشان در حین انجام وظیفه به گونه‌ای عمل کنند که باعث ایجاد مسئولیت‌های حقوقی برای آنان نشود. اگر علت وقوع یک حادثه ورزشی منجر به نقص عضو یا فوت افراد، کوتاهی و قصور مربی معلم یا مدیر در انجام وظیفه تشخیص داده شود می‌تواند مشکلات زیادی برای آنان ایجاد کند؛ لذا آشنایی با مباحث حقوق ورزشی و وظایف و مسئولیت‌های قانونی خویش و سایرین در حیطه کاری خود مشکلات زیادی را از این بابت مرتفع خواهد کرد. از سوی دیگر برطرف کردن زمینه‌ها ناآگاهی نسبت به وظایف قانونی و مسئولیت‌های حقوقی در ورزش، محیط سالم‌تر و آرام‌تری را جهت مشارکت ورزشی جوانان فراهم می‌آورد، لذا آشنایی مربیان، معلمان و مدیران با مباحث حقوقی ورزشی می‌تواند باعث ایجاد فضای مناسب جهت اجرای سالم رویدادهای ورزشی شود و از حوادث ناگوار تا حد زیادی پیشگیری کند.^۱

۴- تعاریف حقوق ورزشی

علم حقوق با همه‌ی جنبه‌های زندگی انسان سروکار دارد که ورزش هم از آن مستثنی نیست و امروزه زنان و مردان ورزشکار به حقوق توجه زیادی داشته و انتظارات آن‌ها از حقوق نسبت به چهل سال قبل متفاوت است؛ همچنین قانون بر همه‌ی جنبه‌های ورزش، سازمان‌های ورزشی ورزشکاران، دست‌اندرکاران ورزش و تماشاچیان تأثیرگذار است. بر این پایه امروزه حقوق ورزشی به‌عنوان یک دانش موردنیاز در اکثر دانشکده‌ها، دوره‌ها و کلاس‌های مختلف ورزشی برای ورزشکاران، مربیان و داوران تدریس و به آن‌ها تعلیم داده می‌شود و برای بالا بردن میزان آگاهی آن‌ها، کنترل اعمال و حرکات ورزشی خود در میدانی ورزشی با یافتن شخصیت خویش به‌ویژه برای قهرمانان ملی، عاملی بازدارنده و مؤثر در رعایت اخلاق و آداب جوانمردی و رفتار درخور شخصیت یک قهرمان کمک بسیاری کرده است که حتی در خارج از محیط ورزش به‌عنوان یک قهرمان و ورزشکار مراقب حرکات و اعمال و رفتار خود باشند.^۲

^۱ صیدی، سامرند و همکاران، سیر تاریخی حقوق ورزشی (از آغاز تا به امروز)، دانشگاه آزاد واحد علوم و تحقیقات کردستان، سال ۱۳۹۵.

^۲ <https://share.google/FWwepFbjdxKV\tyUF>

۴-۱- تعریف حقوق

در زبان فارسی واژه «حقوق»^۱ به معانی گوناگونی به کار می‌رود که از جمله مهم‌ترین آن‌هاست.

۱- حقوق: جمع کلمه‌ی حق است. حق دارای معانی مختلفی است از جمله به معنای پایدار، راست، واجب، عدل، سهم معین هرکس، خدا و ... اما در اصطلاح حقوقی حق آن رابطه‌ی حقوقی است که به سبب آن قانون به یکی از اشخاص این توانایی را می‌دهد تا به گونه‌ای ویژه و منفرد بر چیز معین تسلط یابد و یا از شخص دیگر انجام یا انجام ندادن چیزی یا کاری معین را بخواهد. بعضی از حقوق دانان گفته‌اند برای تنظیم روابط مردم و نظم عمومی در اجتماع حقوق برای هرکس امتیازهایی در برابر دیگران می‌شناسد و توان خاصی به او می‌بخشد، این امتیاز و توانایی را حق می‌نامند که جمع آن حقوق است. پس حقوق مجموعه مقرراتی است که بر اشخاص از این جهت که اجتماع هستند، حکومت می‌کند.^۲

۲- گاه مقصود از واژه حقوق علم حقوق است، یعنی دانشی که به تحلیل قواعد، حقوق و سیر تحول و زندگی آن می‌پردازد مانند حقوق ورزشی، حقوق تجارت، حقوق کیفری^۳

۳- حقوق معانی دیگری هم دارد: برای مثال سخن از حقوق کارمندان دولت یا حقوق دیوانی می‌شود، مقصود دستمزد کارکنان و پولی است که دولت بابت ثبت اسناد رسمی از دو طرف معامله می‌گیرد این معانی بیشتر در امور مالیاتی و حقوق اداری به کار می‌رود. درواقع شاخه‌های «حق» است که رنگ اصطلاح پذیرفته است.^۴ و یا دکتر لنگرودی معتقدند که اموری در قانون پیش‌بینی شده اگر افراد مجاز باشند که به قصد خود برخی از آن‌ها را تغییر دهند این امور قابل تغییر را «حق» گویند.^۵ اما معنی اصلی که در این

^۱ Rights

^۲ <https://share.google/FWwepFbjdxKV1tyUF>

^۳ صیدی، سامرند؛ ویسی، کوروش؛ محمدی، شهرام، همان منبع.

^۴ کاتوزیان، ناصر، مقدمه علم حقوق، انتشارات گنج دانش، چاپ هشتم، سال ۱۳۹۸، صص ۱۴-۱۳.

^۵ جعفری لنگرودی، محمدجعفر، ترمینولوژی حقوق، انتشارات گنج دانش، چاپ ۲۵، سال ۱۳۹۲، ص ۲۱۶.

تحقیق نیازمندیم، حقوق را مجموعه‌ای از اصول و قواعد و احکام اعتباری می‌داند که در جامعه حاکم می‌شود تا با ایجاد ساختارهای اقتداری و حاکمیت نظم عمومی و اجتماعی را تأمین کند.^۱

۴-۲- تعریف حقوق ورزشی

حقوق ورزشی یکی از جدیدترین شاخه‌های نظام حقوقی است که توسط اصول بنیادین و راه‌های هنجاری خاص متعلق به حقوق اساسی، مدنی، جزایی و اداری تعیین می‌شود،^۲ که بر تمامی امور ورزشی اعم از ورزشکار، مدیران فنی، تماشاگران، مدیریت ستادی ورزش، پزشکان ورزشی و بالاخره کارکنان سازمان‌های ورزشی، حاکم است. همچنین به بررسی حقوقی حوادث در ورزش می‌پردازد.^۳ منظور از حوادث ورزشی یا حوادث ناشی از فعالیت‌های ورزشی آن دسته از حوادثی هستند که اولاً به‌طور اختصاصی در ورزش رخ می‌دهند و ثانیاً ایجاد حق می‌کنند. این حق ممکن است جرائم و شبه جرائمی باشد که توسط ورزشکاران، مربیان و تولیدکنندگان لوازم و تجهیزات و امثال آن‌ها به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم در رابطه با ورزش صورت می‌گیرد؛^۴ بنابراین موضوع حقوق ورزشی «واقعه ورزشی» است که دارای اثر حقوقی می‌باشد یعنی هر رخداد ورزشی است که حقی را به‌وجود آورده باشد.

به عبارت دیگر هر حادثه ورزشی که به نحوی به حقوق دیگران آسیب برساند در شمول موضوع حقوق ورزشی قرار می‌گیرد پس تا هنگامی که واقعه ورزشی به حقوق دیگران آسیبی نرساند و حقی برای کسی ایجاد نکند از شمول موضوع حقوق ورزشی خارج می‌باشد؛^۵ درواقع تعامل حاصل از رابطه بین ورزشی و حقوق به‌عنوان دو پدیده جداگانه که هریک به‌صورت مستقل توسعه یافته‌اند، زمینه ظهور حقوق ورزشی به‌عنوان یک شاخه مستقل از حقوق را فراهم کرده است. بنابراین باتوجه به موارد گفته شده می‌توان گفت:

^۱. منتظری نجف‌آبادی، حسن؛ کاظمی، مهدی، حقوق ورزشی و مسئولیت مدنی ورزشکاران، موسسه حقوقی آوای عدالت سروش، پاییز ۱۳۹۰.

^۲. <https://share.google/Mjo91KqVoz#tFuySj>

^۳. <https://share.google/FWwepFbjdxKV1tyUF>

^۴. <https://share.google/tfkxv9FgKxQf9jjal>

^۵. <https://elearmpars.org/article/sports-rights>

حقوق ورزشی یک دسته قوانین و مقررات منظم در زمینه نظام ورزشی و فعالیت‌های ورزشی است. به عبارت دیگر، حقوق ورزشی یک سیستم از مفاهیم حقوقی مرتبط با ورزش، سازمان‌های ورزشی، فعالیت‌های ورزشی ورزشکاران، زیرساخت‌های ورزشی و دادرسی‌های حقوقی مربوط به حقوق مدنی در ورزش و انجام فعالیت‌های ورزشی است.

در جامعه مدرن، ورزش یک فعالیت بسیار سودآور است که در محتوای هنجاری خود به طور جدی در تمام حوزه‌های حقوق، اعم از حقوق تعهدات، حقوق بازرگانی، حقوق جزا و غیره جای می‌گیرد. حقوق ورزشی حوزه‌های متعددی از حقوق را به شیوه‌های منحصر به فردی گرد هم می‌آورد. حقوق ورزشی و نظم بخشی حقوقی آن، نوعی حقوق است که حوزه روابط حقوقی در حال توسعه در این زمینه ورزش را تعیین می‌کند.

همچنین الزاماتی را که در جریان وقوع رویدادهای ورزشی و یا از جانب شرکت کنندگان ایجاد می‌شود را مشخص می‌کند.^۱ در پایان نظر به گستره کمی و کیفی موضوع‌های فوق‌الذکر به وضوح، اهمیت این رشته را آشکار می‌سازد و آنگاه که با دقت به جایگاه حیاتی و اساسی ورزش در میان سایر نهادهای اجتماعی توجه شود ضرورت آگاهی از محتوای این رشته برای نظام قضایی کشور به ویژه همه‌ی کسانی که به نحوی در اداره‌ی امور ورزش مداخله دارند روشن تر می‌گردد.^۲

۵- اهداف حقوق ورزشی

موضوع حقوق ورزشی تمامی تخلفاتی است که در عرصه‌ی ورزش واقع و به نحوی به حقوق دیگران لطمه وارد می‌کند. در تحلیل حقوقی این تخلفات به بررسی وصف خلاف قانون بودن آن‌ها پرداخته خواهد شد و تحت عنوان جرم یا شبه جرم طبقه‌بندی می‌شوند و بالاخره مطالعه‌ی واکنش جامعه در مقابل چنین تخلفاتی مطرح است. این واکنش‌ها گاهی به عنوان مجازات‌ها از قبیل جزای نقدی، شلاق، حبس، محرومیت از حقوق اجتماعی و حتی اعدام مجرم اعمال می‌شود و هرگاه تخلف، وصف شبه جرم داشته باشد متخلف ملزم به جبران خسارت خواهد بود. البته هرچند یکی از اهداف مجازات‌ها، ارباب مرتکب و

^۱ <https://share.google/Mjo91KqVoz6tFuySj>

^۲ منتظری نجف آبادی، حسن و همکاران، مؤسسه حقوقی آوای عدالت سروش، پاییز ۱۳۹۰.

سایرین است و این هدف با اعمال مجازات به طور قهری معمولاً محقق می‌شود اما هدف ما در ارائه‌ی حقوق ورزشی منحصر به ارباب متخلف در ورزش نیست بلکه مسائل در این تحقیق به گونه‌ای مطرح می‌شود که بتواند متضمن اهداف زیر باشد:

- ۱- افزایش آگاهی‌های حقوقی جامعه‌ی ورزش در محدوده‌ای حقوق ورزشی.
 - ۲- استفاده از این آگاهی‌ها در راستای جلوگیری از وقوع حوادث ورزشی.
 - ۳- شفاف‌تر کردن نقش حیاتی ورزش از دیدگاه حقوق ایران.
 - ۴- تشریح وظایف و اختیارات مدیران ورزشی از نظر حقوقی.
 - ۵- ارائه‌ی انواع تدابیر حقوقی که قبل و بعد از وقوع حوادث ورزشی باید اتخاذ شود.
- و مهم‌ترین نتیجه‌ی حاصل از این اهداف، در امان نگهداشتن سلامت جسمی، روانی و حیثیتی ورزشکاران و نیز مصون دانستن مدیریت‌های ورزشی از مسئولیت‌های قانونی است.^۱

۶- نظم در ورزش و فواید آن

داشتن نظم و انضباط در زندگی بسیار مهم است و به ما کمک می‌کند تا موفق‌تر و شادتر زندگی کنیم. زیرا زمانی که در انجام همه کارهای خود طبق برنامه و نظم پیش برویم به راحتی به اهداف خود می‌رسیم و کمتر دچار اتلاف وقت می‌شویم. نظم باعث می‌شود کارهای خود را به موقع انجام داده و از تنبلی کردن و کاهلی دوری کنیم.^۲ پس داشتن نظم و دیسپلین برای رسیدن به موفقیت در هر کاری لازم است وقتی رقابت‌ها در سطح، حتی صدم ثانیه کشیده می‌شود صرف نظر از تلاش شخصی ورزشکار در پیروزی، به طور دقیق ارزش تمرینات و نحوه استفاده از حداکثر قدرت و توان ورزشکار در تمرینات توسط یک مربی آگاه و با استفاده از روش‌های علمی مفهوم می‌یابد.

^۱. منتظری نجف‌آباد، حسن؛ کاظمی، مهدی، همان منبع، ص ۱۳.

<https://share.google/hGjLaZPMGMXIXYQuF>

<https://share.google/FWwepFbJdxKV\tyUF>

^۲. استفاده از گوگل.

ایجاد انضباط در تمامی امور ورزشکاران از مؤلفه‌هایی است که در کسب نتایج موفقیت آمیز آنان مهم-ترین رکن به حساب می‌آید. سایر خصوصیات که ورزشکار موفق باید داشته باشد از جمله اصول علمی تربیت بدنی، برنامه‌ریزی صحیح تمرینات برای کسب حداکثر کیفیت بدنی و توان انجام مسابقه در کنار ضرورت حفظ نظم شکوفا می‌شوند. انضباط را می‌توان عمل تربیت و یادگیری که به رشد و تکامل فرد کمک می‌کند، تعریف کرد و افراد منضبط کسانی هستند که زندگی مرتب و منظمی دارند و وظیفه‌شناس و درستکار هستند و انضباط فردی دارند. انضباط یا دیسیپلین را می‌توان عمل تربیت و یادگیری که به رشد و تکامل فرد کمک می‌کند، تعریف کرد. دیسیپلین از همان کلمه دیسیپل به معنی مرید مشتق شده است یعنی شخصی که داوطلبانه از یک رهبر یاد می‌گیرد و یا پیروی می‌کند.

سلامت جامعه، شادی و نشاط فرد، سازش فردی و اجتماعی، احساس امنیت، اعتماد به نفس، جلب محبت دیگران و صرفه‌جویی در وقت، عظمت برای انسان در گرو انضباط است و رعایت انضباط نه تنها موجب یادگیری بهتر را فراهم می‌کند بلکه به رشد سالم شخصیت انسان هم منجر می‌گردد، به عکس هرگونه بی‌انضباطی و عدم رعایت مقررات و انضباط سبب شرمندگی، احساس گناه و خسارت مادی و معنوی می‌شود. ورزش کردن منظم و روزانه می‌تواند یکی از راه‌های عدم بروز بی‌انضباطی و اخلاص‌گری در فرزندان باشد.^۱ پس قانونمندی ایجاد نظم می‌کند، در پناه نظم آرامش به وجود می‌آید و در پناه آرامش خلاقیت‌ها شکفته می‌شود. بی‌نظمی آرامش را از مردم جامعه سلب می‌کند. تمرد و عصیان را بالا می‌برد و فساد و تباهی در تمرد و عصیان اوج می‌گیرد. نظم، نظم، نظم این یک اصل کلی است که باید در همه امور از آن حمایت کرد و از همه مسئولین خواست در ایجاد نظم که نقش بنیادی در جامعه دارد بکوشند. یکی از اهداف ورزش، آموزش زندگی اجتماعی به جوانان است. جوانی که در لحظات حساس مسابقه کنترل اخلاقی و روحی خود را از دست ندهد و متانت خود را حفظ کند، می‌تواند در آینده مسئولیت‌های بزرگتری را در جامعه بپذیرد... بدین جهت نظم در ورزش و انضباط در مسابقه در سایه قوانین و مقررات، یک ضرورت اجتماعی است. بی‌نظمی در همه جا و همه چیز سبب اخلاص در کارها و موجب بروز عواقب

^۱ <https://omidnavid.com>

نهمین همایش بنیاد علم و قانون یار

(اصفهان - دانشگاه آزاد اسلامی واحد دماغان) ۲۷ بهمن ۱۴۰۴

ناخوشایند است اما هر قدر کار وسیع تر باشد و با گروه های بیشتری از مردم سروکار داشته باشد این اخلاص بیشتر خواهد بود و زمینه ایجاد عوارض بعدی آن که سرانجام به گسترش فساد و تباهی می انجامد وسیع تر خواهد بود. بدین سبب اگر در بین رشته های گوناگون بخواهیم از این بابت قیاسی انجام دهیم بی تردید به این نتیجه خواهیم رسید که بی نظمی و تمرد در فوتبال که پرتماشاگرترین ورزش هاست، با زمینه گسترده خود، در همه جهان بیشترین خطر را برای جامعه ورزش در مرحله نخست و برای جامعه بزرگتر یعنی کشور و ملت در مرحله دوم به وجود خواهد آورد فوتبالستی که در زمین مسابقه دست به خشونت می زند و یا مقررات بازی را زیر پا می گذارد طبیعی است که داور به او اخطار می دهد و یا او را از زمین اخراج می کند... بازیکن اگر به خصائل اخلاقی آراسته و به نظم در بازی معتقد باشد، اشتباه خود را گردن می گیرد و با احترام به داور از زمین خارج می شود، اما اگر به اتکای آن که بازیکنی خوب است و تیم و فوتبال کشورش به او نیاز دارد، نسبت به داور اعتراض کند و بی حرمتی روا دارد. نخستین اثر نامطلوب این کار بدعت غلطی است که ممکن است به دیگر بازیکنان نیز سرایت کند. حتی دیده شده که خشونت یک بازیکن بزرگ جهان بر بازیکنان دیگر کشورها نیز تأثیر کرده است! میلیون ها تماشاگر که شاهد و ناظر این بازی مستقیم یا از طریق رسانه ها هستند با واکنش های متفاوتی با این مسأله روبه رو می شوند. گروهی ورزش را زیر سؤال می برند. اما گروه جوان تر و احیاناً علاقه مند به آن بازیکن که او را الگوی خود قرار داده اند به پیروی از وی در زندگی روزمره خویش اعمالی مشابه عمل او را انجام خواهند داد. در کل ورزش، در نظم جامعه این گونه اعمال و ایجاد خدشه می کند و چه بهتر که با این گونه وقایع مسئولان با قاطعیت رفتار کنند و عطای چنین فردی را به لقای او ببخشند و... نگذارند که وجود چنین افرادی اصل نظم را در ورزش و جامعه متزلزل سازند. حمایت از چنین افرادی به هر دلیل و بهانه ناصواب است.^۱

^۱ <https://shenagar۱۴۵.blogfa.com/post/۱۱۱>

۷- مسئولیت مدنی در ورزش

هرگاه شخصی یا اشخاصی ناگزیر از جبران خسارت دیگری باشد گفته می‌شود در برابر او دارای مسئولیت مدنی است. مسئولیت مدنی یا به موجب قرارداد است یا خارج از قرارداد. مسئولیت‌های قراردادی به علت عدم اجرای تعهدات و عدم وفا به عهدی که ناشی از عقد قرارداد فی مابین است یعنی فردی که به تعهدات و عهد خود وفا نمی‌کند و به این طریق باعث ضرر به غیر یا طرف قرارداد می‌گردد مکلف از عهده خساراتی که در این رهگذر حاصل گردیده برآمده و ضامن است یعنی مسئولیت ناشی از قرارداد عبارت از تعهدی است که متخلف از مفاد قرارداد مکلف به انجام آن است. مانند یک مربی کشتی که متعهد به آموزش فنون کشتی به یک نوجوان بوده و در نتیجه عدم مراقبت و بی احتیاطی او نوجوان مصدوم شده است. مربی در برابر نوجوان و والدین وی مسئول بوده مکلف به جبران خسارات وارده است. در مورد مسئولیت‌های خارج از قرارداد یا بدون قرارداد این که قراردادی فی مابین وجود نداشته و دو نفر هیچ تعهدی نیز نسبت به یکدیگری نداشته‌اند و حال یکی از دو نفر عمداً یا به خطا به دیگری زیان وارد ساخته است. در اینجا بدون توجه به نبودن قرارداد چون به دستور قانون عملیات ورزشی بایستی با رعایت مقررات و موازین خاص خود اجرا شوند و در نتیجه تخلف یک ورزشکار مقررات نقض شده به حکم قانون خطای مسئول خساراتی ناشی از صدمه وارده به ورزشکار یا دیگران است در حالی که هیچ قرارداد یا پیمان‌نامه‌ای هم وجود ندارد. نتیجه این که در صدمات بدنی ناشی از خطایا تخلف چه قرارداد باشد یا نباشد جبران خسارت بر عهده کسی است که در اثر تقصیر و بی احتیاطی بی‌مبالاتی وی ایجاد خسارت شده است.

۸- چالش‌های حقوق ورزشی

حقوق ورزشی هم مانند سایر قواعد مصون از چالش و موانع نیست بلکه یکی از مهم‌ترین چالش‌های پیش روی حقوق ورزشی که ارتباط تنگاتنگ با آن دارد حقوق تصویری ورزشکاران می‌باشد. قبل از ورود به بحث چالش حقوق تصویری، تعریفی گذرا از آن داشته باشیم.

۸-۱- حقوق تصویری

حقوق تصویری^۱ در مفهوم گسترده آن، صرفاً به معنای چهره یا ظاهر فیزیکی شخص نیست بلکه دربرگیرنده کلیه عناصر قابل شناسایی و ارزشمند مرتبط با شخصیت، هویت و برند یک ورزشکار است. درواقع در قراردادهای مربوط به حقوق تصویری، طیف وسیعی از موارد نظیر نام، تصویر، امضاء، صدا، سبک بازی، اطلاعات زندگی نامه و دستاوردهای ورزشی فرد را شامل می شود، را حقوق تصویری گویند.

چالش های پیش رو و آینده حقوق تصویری ورزشکاران لازم است به چالش های اساسی که حقوق تصویری ورزشکاران در عصر حاضر با آن ها دست به گریبان است اشاره شود. از یک سو، همان طور که دیدیم نظام حقوقی حاکم بر این حوزه به ویژه در کشورهایی همچون انگلستان فاقد انسجام و شفافیت لازم است؛ تکرر قواعد و مقررات پراکنده، خلأهای موجود در به رسمیت شناختن حق تصویر به عنوان یک حق مستقل، دشواری و هزینه بر بودن طرح دعاوی مربوطه و تفسیر مضیق و محدودکننده مراجع قضایی، همگی دست به دست هم داده تا کفه ترازو به نفع بهره برداران تجاری و به ضرر دارندگان اصلی این حقوق یعنی ورزشکاران سنگینی کند.

از سوی دیگر، پیچیدگی روز افزون شیوه های قراردادی و کثرت بی سابقه تعاملات تجاری در این حوزه، خود یکی از بزرگ ترین معضلات پیش روی ورزشکاران است. آن ها ناگزیرند تا برای حفظ حقوق شان در هزارتوی قراردادهای چندجانبه میان خود باشگاه ها، اتحادیه ها، لیگ ها و شرکای تجاری غوطه ور شوند. همین مسأله موجب می شود تا ورزشکار گاهی حتی از حقوق اولیه خود نظیر این که چه کسی مجوز استفاده تجاری از تصویرش را داده است بی اطلاع بماند.

در کنار این ها، عوامل برونزای همچون رفتارهای ناشایست اخلاقی یا افت شدید عملکرد ورزشی نیز می تواند آثار مخربی بر ارزش تجاری این حقوق داشته باشد که مدیریت آن مستلزم پیش بینی سازوکارهای مقتضی در روابط قراردادی است. اما شاید یکی از شگرف ترین تحولاتی که حقوق تصویری ورزشکاران در آینده نزدیک با آن مواجه خواهد بود، ناشی از تغییر چشم انداز حقوقی در حوزه حمایت از داده های

^۱ Image rights

شخصی باشد. امروزه داده‌های مربوط به عملکرد آمار ورزشکاران به یکی از باارزش‌ترین داده‌های صنعت ورزش تبدیل شد و منابع مختلفی همچون شرکت‌های بازی‌سازی، پلتفرم‌های آماری و سایت‌های شرط-بندی برای تصاحب و پردازش این داده‌ها با هم رقابت می‌کنند.

حال با تصویب و اجرای مقررات سخت‌گیرانه حفاظت از داده‌ای شخصی نظیر GDPR در اروپا و قوانین مشابه در سایر نقاط جهان، ورزشکاران از ابزارهای حقوقی جدیدی برای کنترل جریان داده‌ها مربوط به خود و جلوگیری از پردازش غیرقانونی آن‌ها برخوردار شده‌اند. استناد به «حق حذف شدن از اینترنت» «حق دسترسی به داده‌های شخصی» و «حق اعتراض به پردازش داده‌ها» از جمله مهم‌ترین حقوق نوظهوری است که می‌تواند چهره حقوق تصویری ورزشکاران را دگرگون سازد.

این تحول را می‌توان هم فرصت و هم تهدیدی برای صاحبان این حقوق قلمداد کرد. از یک سو، حمایت‌های قانونی جدید می‌تواند ضمن تقویت جایگاه حقوقی ورزشکاران، مشوق آن‌ها برای پیگیری دعاوی مقتضی علیه ناقضان حقوق شان باشد. چنان‌که در طرح دعوی اخیر ۴۰۰ بازیکن فوتبال انگلیسی موسوم به «پروژه کارت قرمز» علیه شرکت‌های بازی‌سازی و پردازش داده، شاهد نشانه‌هایی از این تحول بودیم. اما از سوی دیگر، تحدید و تضییق حقوق فعالان منابع پردازش داده‌ها، می‌تواند بر حجم و ارزش تجاری‌سازی داده‌های ورزشی در آینده تأثیر منفی داشته باشد.

به هر روی، پیش‌بینی می‌شود که موضوع حمایت از داده‌های ورزشکاران در سال‌های آتی به یکی از مهم‌ترین عرصه‌های نزاع حقوقی در حقوق تصویری بدل گردد. دامنه و اهمیت این موضوع آن‌قدر گسترده است که ضرورت بازنگری در قوانین و مقررات و تدوین رهنمودها و استانداردهای خاص این حوزه بیش از پیش احساس می‌شود.^۱

^۱ <https://share.google/hBAQWCvyGajMVR۵Hv>

۹- نتایج پژوهش حاضر

۹-۱- تدوین چارچوب مفهومی توسعه‌ی حقوقی ورزش در ایران

پژوهش حاضر منتج به این شد که براساس یافته‌های این پژوهش می‌توان گفت که آموزش، فرهنگ‌سازی حقوقی در ورزش و توانمندسازی نیروی انسانی باتوجه به مباحث علمی و پژوهشی و نظارت و بازرسی حقوقی از مهم‌ترین عوامل در توسعه‌ی حقوق ورزشی در کشور است.^۱

۹-۲- مطالعه‌ی ساختاری- تفسیری ابعاد حقوقی جرایم اقتصادی در ورزش حرفه‌ای

پژوهش حاضر منتج به این شده که میزان استفاده از پیشگیری وضعی از نظر اثرگذاری و اثرپذیری جایگاه خود مختار را کسب کرده و از کم‌ترین اثرگذاری و اثرپذیری برخوردار است. معیار تدابیر امنیتی، عوامل اطلاعاتی، پیشگیری اجتماعی، قرارداد حقوقی، عوامل اقتصادی بیشتر تحت تأثیر سایر عوامل بوده و از نظر سیستمی جزو عناصر اثرپذیر و وابسته می‌باشد.^۲

۹-۳- تحلیل وضعیت آگاهی از مسئولیت‌های حقوقی در ورزش

پژوهش حاضر منتج به این شد که یافته‌ها حاکی از نامطلوب بودن مؤلفه‌های بیمه‌های ورزشی، قوانین و مقررات، موارد متفرقه، مسئولیت‌های پزشکی و ثبت اطلاعات ورزشکاران و مطلوبیت مؤلفه‌های نظارت و سرپرستی، معیارهای مراقبتی و تجهیزات و امکانات داشت.... به‌طور کلی آگاهی حقوقی در مربیان، مدرسان و اعضای هیأت علمی امری است که به‌علت حساسیت‌های نهفته در آن و پرونده‌های حقوقی که در صورت نادیده گرفتن و ناآگاهی از مسئولیت‌های آن متصور است، ضروری به‌نظر می‌رسد.^۳

۹-۴- هماهنگ‌سازی خودتنظیمی حقوق ورزشی بر بنیاد حقوق تطبیقی؛ تولد واقع-

گرایی ورزشی

پژوهش حاضر منتج به این شد که در حقوق داخلی (ملی) هم آهنگ‌سازی حقوق ورزشی کشورها از مسیر و مجرای طرح نظریات و اندیشه‌هایی مانند «ترک پا راندن فووتبال» «دکترین محدودیت معامله در

^۱. سوری، ابوذر و همکاران، همان منبع.

^۲. پذیرش، جواد و همکاران، همان منبع

^۳. طالب‌پور، مهدی و همکاران، همان منبع

ورزش»، «مالکیت شخص ثالث در ورزش فوتبال»، «حق آموزش در فوتبال» «قانون پله» «قانون بوسمن»، مقررات «فیر پلی مالی» مانند «اصل فرصت‌های برابر» در زمینه حقوق قراردادهای حل و فصل اختلافات و دعاوی تخصصی ورزشی در حقیقت، مرهون و حاصل «حقوق تطبیقی» است. همچنین هم آهنگ‌سازی مطالعات حقوقی نوین در حوزه‌ی ظرفیت خود تنظیمی نظم حقوق ورزشی منجر به تولد واقع‌گرایی ورزشی برای وضع و درک و اعمال مؤثر مقررات حوزه‌ی ورزشی می‌شود.^۱

۹-۵- تحلیل حقوقی بر ابعاد خاص قراردادهای حمایت‌گری ورزشی

پژوهش حاضر منتج به این شد که فقدان موازین حقوقی ناظر به قراردادهای حمایت‌گری در ایران، مواجهه با مسائل ویژه‌ی این نوع توافقات را به موازات توسعه‌ی خصوصی‌سازی در ورزش با چالش جدی مواجه خواهد کرد و از این رو باید با تدبیر از راهکارهای مطلوب حقوقی دیگران، به‌منظور نظام بخشی اصولی به این قراردادهای نسبتاً نوین بهره جست.^۲

۹-۶- مسئولیت حقوقی مربیان ورزشی در چارچوب مقررات دیوان بین‌المللی داوری ورزش

پژوهش حاضر منتج به این شد که یافته‌های پژوهش نشان داد که این مرجع داوری یکی از نهادهای شبه قضایی در سطح بین‌المللی است که وظیفه آن حل و فصل دعاوی ورزشی از جمله مسائل حقوقی مربیان ورزشی می‌باشد. به دلیل اهمیت مراقبت از سلامت جسمی و روانی ورزشکاران جلوگیری از وارد شدن صدمه به ورزشکاران، برای اصل تناسب در رقابت ورزشکاران و آمادگی کافی آنان در مسابقات ورزشی، مسئولیت حقوقی مربیان ورزشی یکی از موضوعات مهم در عرصه حقوق ورزشی و اهداف «دیوان بین-المللی داوری ورزشی» است. این نهاد حقوقی از سازوکارهایی نظیر میانجی‌گیری برای بررسی مشکلات حقوقی مرتبط مربیان ورزشی بهره می‌برد.^۳

۱. نوروززاده، بهنام، همان منبع.

۲. رهبری، ابراهیم، همان منبع.

۳. جعفری، افشین، همان منبع.

۹-۷- بررسی و تحلیل چالش‌های حقوقی قراردادهای ورزشی در نظام قانونی ایران

پژوهش حاضر منتج این شد که اهمیت ورزش به لحاظ سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و... سبب شده ورزش و تربیت بدنی به سرعت در راه پیشرفت و تحول گام بردارد و روز به روز چهره علمی بیشتری به خود بگیرد. در این بین اندیشمندان حقوق نیز این اهمیت را درک کرده و با تأسیس رشته «حقوق ورزشی» در کنار سایر علوم راه یافته به ورزش، قلمرو عام حقوق را توسعه داده و قواعد آن را در ورزش پیاده می‌کند و از این رهگذر سعی در تنظیم روابط فعالان ورزش دارند. ثبت قرارداد توافق دو اراده ضروری در جهت ایجاد اثر حقوقی را گویند به عبارت ساده تر هرگاه جهت به وجود آمدن یک اثر حقوقی همچون خرید (بیع)، اجاره و نظایر آن نیاز به تلافی و تراضی ضروری دو اراده باشد، عقد محقق می‌گردد^۱.

۹-۸- رفتار ورزشی و مسئولیت اخلاقی، مدنی ورزشکاران از منظر فقهی و حقوقی

پژوهش حاضر منتج به این شد که اگرچه نظریاتی وجود دارد مبنی بر این که ورزشکاران به پذیرش آسیب‌ها رضایت داده‌اند، اما در برخی موارد آسیب‌ها به قطع نخاع یا حتی مرگ ورزشکار منجر شده است، فقه اسلامی کار شخص صدمه زنده را به جهت وجود عنصر تقصیر و ایجاد ضرر، دارای ضمان و مسئولیت مدنی دانسته و خواستار جبران خسارت وارده بر ورزشکار آسیب دیده شده است. باتوجه به جایگاهی که فقه اسلامی در ترویج اخلاقیات و حتی تأثیرات قابل توجه در موقعیت و کامیابی ورزشی دارد نهاده‌سازی شاخص‌های اخلاقی برگرفته از فقه اسلامی به عنوان راهبرد ارتقاء سطح اخلاق ورزشی حائز اهمیت است.^۲

۹-۹- بررسی تطبیقی مسئولیت مدنی ورزشکاران و نحوه جبران خسارات آن در نظام

حقوقی ایران، انگلیس، فرانسه

پژوهش حاضر منتج به این شد که مبنای مسئولیت مدنی ورزشکاران در مقابل یکدیگر در نظام‌های حقوقی کشورهای منتخب در این مطالعه مبتنی بر قاعده تقصیر است و نقش قوانین به خودی خود به

^۱. مرادی‌زاده، کیوان، بررسی و تحلیل چالش‌های حقوقی قراردادهای ورزشی در نظام قانونی ایران، فصلنامه بین-المللی قانون‌یار، سال ۱۴۰۰.

^۲. نبض، زهرا، همان منبع، صص ۱۱۶-۱۰۵.

منزله‌ی تحقق مسئولیت نیست. اما در نظام حقوقی ایران مسئولیت مدنی ورزشکاران در مقابل یکدیگر مبتنی بر نظریه و قاعده‌ی استناد است. به‌طور کلی در نظام حقوقی ایران دعای ورزش جایگاه اصلی دکترین پذیرش خطر بوده و خسارت‌ها و آسیب‌های وارده به ورزشکاران مشمول قواعد عمومی مسئولیت مدنی قرار نمی‌گیرند. براساس ماده‌ی ۱۴ آیین دادرسی کیفری خسارت دیده می‌تواند تمامی زیان‌های (مادی، معنوی و ممکن‌الحصول) ناشی از جرم را مطالبه کند.^۱

نتیجه‌گیری

نتایج حاصل علاوه بر پژوهش حاضر، از نتایج پژوهش‌های دیگری که در این پژوهش به‌عنوان منابع استفاده شد منتج گردید.

۱- حقوق ورزشی به‌عنوان یک شاخه حقوقی مستقل و نوظهور در حال شکل‌گیری و تکامل است. ورزش به سبب اهمیت اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی فراینده‌اش جز با اتکا به نظام حقوقی نمی‌تواند توسعه پایدار داشته باشد.

۲- با توجه به بررسی پیشینه و اقدامات این حوزه می‌توان گفت مطالعات صورت گرفته در زمینه‌ی حقوق ورزشی در کشور بسیار اندک است.

۳- حقوق تصویری ورزشکاران یکی از مهم‌ترین و در عین حال پیچیده‌ترین مسائل حقوقی عرصه ورزش در دنیای امروز است. پیشرفت فناوری‌های ارتباطی و گسترش صنایع سرگرمی دیجیتال، زمینه را برای تجاری‌سازی هرچه بیشتر این حقوق فراهم آورده است. در این میان، حمایت حقوقی مؤثر و متوازن از منافع تمامی ذی‌نفعان اعم از خود ورزشکاران، باشگاه‌ها، مسابقات و منافع مرتبط و غیرمرتبط، به یکی از دغدغه‌های اصلی نظام‌های حقوقی بدل شده است.

۴- نزدیک‌سازی نظام‌های حقوقی در حوزه‌ی ورزش و هم‌آهنگ‌سازی حقوق ورزشی در بحث تدوین مقررات به‌ویژه از مجرای فدراسیون‌های ورزشی و سازمان‌های جهانی ورزشی، سبب نزدیک شدن مقررات ورزشی کشورهای عضو سازمان‌های جهانی ورزشی به هم‌دیگر خواهد شد که از فواید عملی حقوقی

^۱ . محمودی عالمی، مقداد و همکاران، همان منبع، صص ۱۸۱-۱۶۷.

تطبیقی در حوزه‌ی نظم‌دهی به مقررات ورزشی می‌باشد که برآیند آن ایجاد فضای مطلوب و بستر مناسب فعالیت کشورها در نظم جهانی حقوقی ورزشی با حداقل تفاوت‌ها خواهد بود.

۵- اقتباس از حقوق خارجی و توجه به حقوق تطبیقی سبب شده است با محور قرار دادن «ظرفیت خود تنظیمی نظم حقوق ورزشی» قواعد و مقررات ماهوی حاکم بر ورزش در جهت شکل‌دهی یک نظام حقوقی ورزشی واحد جهانی و هم‌آهنگ‌سازی در این راستا توسعه داده شود.

۶- افزایش آگاهی مربیان و مدرسان ورزش دانشگاه و تمهیدات لازم به‌منظور به حداقل رساندن اتفاقات در محیط‌های ورزشی، اجتناب‌ناپذیر است و از ضرورت‌های این پژوهش است. از طرف دیگر، افزایش آگاهی حقوقی دانشجویان در راستای پیشگیری از آسیب‌ها و اتفاقات و غیرمنتظره در محیط‌های ورزشی یکی دیگر از اهداف این پژوهش است.

۷- امروزه حمایت‌گری به‌خصوص در شکل لوگوها و علائمی که بر روی پیراهن تیم‌ها خودنمایی می‌کند، تجسم عینی یافته و به‌نوعی بخشی از فرهنگ ورزشی تلقی می‌شود.

۸- قراردادهای اسپانسرشی شخصی و جمعی التزامات متنوعی را معطوف طرفین قرارداد می‌کنند. تعهدات طرف ورزشی همگی حول مساعدت به حامی تجاری برای پیش‌برد موفقیت‌آمیز برنامه‌های تبلیغاتی، توسعه‌ی طرح‌های بازاریابی و تقویت برند شکل می‌گیرند.

۹- ورزش در همان حال که سبب نشاط روح و سلامت بدن است، جایگاه بروز انواع خطر و ایراد ضرب و جرح است که گاه به نقض عضو یا مرگ منتهی می‌شود. این خطرهای لازمی حرکت‌های ورزشی و احترازناپذیر است و مشمول قواعد عمومی مسئولیت مدنی نیست.

۱۰- موازین شرعی به کسی اجازه نمی‌دهد که با حیل و سوءاستفاده از اجرای قواعد ورزشی به دیگری آسیب نامتعارف برساند. از نظر حقوق عمومی نیز دولت عهده‌دار حفظ امنیت عمومی است و احتمال دارد بر این مبناء ورزشی خطرناک را در کشور ممنوع کند و خطرهای ناشی از آن را بیش از فایده اجتماعی آن بداند.

۱۱- فضیلت اخلاقی باید به‌عنوان چتری رفتارهای ورزشی را دربرگیرد و تبیین‌کننده بازی منصفانه ورزشی باشد.

۱۲- هر ثبت قرارداد ورزشی برای طرفین آن دارای آثار بسیار مهمی است، ثبت قرارداد ورزشکاران برای آن‌ها دارای تبعات و آثار خاصی می‌باشد که باید آن را بپذیرند و به آن عمل نمایند.

۱۳- باشگاه‌های ورزشی اگر به تعهدهای خود عمل ننمایند و این کار موجب بروز خسارت‌هایی برای ورزشکاران شود، ضامن و مسئول هستند و طبق ثبت قراردادی که وجود دارد باید خسارت‌های وارده را جبران نمایند.

۱۴- ارائه آموزش‌های حقوقی برای مربیان ورزشی امری ضروری است. بی‌اطلاعی جامعه ورزشی از جمله مربیان ورزشی پیامدهای قانونی تخلفات و جرایم واقع در محیط‌های ورزشی به دلیل عدم آموزش و نیز فقدان سازوکارهای اجرایی برای مشاهده عینی قوانین بین‌المللی باعث شکل‌گیری تخلفات و جرایم ورزشی در حیطه امور مربیان ورزشی شده است.

۱۵- شناساندن مسئولیت مدنی مربیان ورزشی از طریق آموزش‌های لازم، تعامل با فدراسیون‌ها و وزارت‌های مرتبط با ورزش در کشورهای مختلف، بهره‌گیری از تجارب نهادهای داخلی در زمینه شناسایی، آسیب‌شناسی و مقابله با تخلفات مربیان ورزشی را می‌توان به عنوان راهکار بر شمرد.

منابع و مآخذ

الف) منابع فارسی

- پذیرش، جواد؛ بهرامی، شهاب؛ راسخ، نازنین؛ قاسمی، حمید، مطالعه ساختاری تفسیری ابعاد حقوقی جرایم اقتصادی در ورزش حرفه‌ای، رویکردهای نوین در مدیریت ورزشی، دوره ۱۰، شماره ۳۷، تابستان ۱۴۰۱.
- جعفری، افشین؛ درخشان، هدایت‌الله، مسئولیت حقوقی مربیان ورزشی در چارچوب مقررات دیوان بین‌المللی داوری ورزش، فصلنامه علمی مطالعات راهبردی، ورزش، جوانان، تابستان ۱۴۰۲.
- جعفری‌لنگرودی، محمدجعفر، ترمینولوژی حقوق، انتشارات گنج دانش، چاپ ۲۵، سال ۱۳۹۲.
- رهبری، ابراهیم، لجم‌اورک؛ حسن، تحلیلی حقوقی بر ابعاد خاص قراردادهای حمایت‌گری ورزش، فصلنامه علمی دیدگاه‌های حقوق قضایی، مقاله پژوهشی، دوره‌های ۲۵، شماره ۸۹، بهار ۱۳۹۹.
- سوری، ابوذر؛ همتی‌نژاد، مهرعلی؛ بنار، نوشین، تدوین چارچوب مفهومی توسعه‌ی حقوقی ورزش در ایران، رویکردهای نوین در مدیریت ورزشی، دوره ۹، شماره ۳۳، تابستان ۱۴۰۰.
- صیدی، سامرند؛ ویسی، کوروش؛ محمدی، شهرام، سیر تاریخی حقوق ورزشی (از آغاز تا به امروز)، دانشگاه آزاد واحد علوم تحقیقات کردستان، ۱۳۹۵.
- طالب‌پور، مهدی؛ شجاع، کیانوش، تحلیل وضعیت آگاهی از مسئولیت‌های حقوقی در ورزش، پژوهش‌های فیزیولوژی و مدیریت در ورزش دوره ۱۲، شماره ۳، پاییز ۱۳۹۹.
- فیض، زهرا، رفتار ورزشی و مسئولیت اخلاقی، مدنی ورزشکاران از نظر فقهی و حقوقی، مطالعات مدیریت رفتار سازمانی در ورزش، دوره ۵، شماره ۲ (پیاپی ۱۸)، تابستان ۱۳۹۸.
- کاتوزیان، ناصر، مقدمه علم حقوق، انتشارات گنج دانش، چاپ هشتم، سال ۱۳۹۸.

- محمودی‌عالمی، مقداد، شجاعی، وحید؛ حامی، محمد؛ سنایی، محمد، بررسی تطبیقی مسئولیت مدنی ورزشکاران و نحوه‌ی جبران خسارت آن در نظام حقوقی ایران، انگلیس، فرانسه، پژوهش‌های فیزیولوژی و مدیریت در ورزش، دوره‌ی ۱۳، شماره‌ی ۴، زمستان ۱۴۰۰.
- مرادی‌زاده، کیوان، بررسی و تحلیل چالش‌های حقوقی قراردادهای ورزشی در نظام قانونی ایران، فصلنامه بین‌المللی قانون‌یار، سال ۱۴۰۰.
- منتظری‌نجف‌آبادی، حسن؛ کاظمی، مهدی، حقوق ورزشی و مسئولیت مدنی ورزشکاران، مؤسسه حقوقی آوای عدالت سروش، پاییز ۱۳۹۰.
- نورزاده، بهنام؛ هماهنگ‌سازی خود تطبیقی حقوق ورزشی بر بنیاد حقوق تطبیقی؛ تولد واقع-گرایی ورزشی، دو فصلنامه تحقیق و توسعه در حقوق خصوصی، پژوهشکده حقوق و قانون ایران، دوره ۱، شماره‌ی ۲، پاییز و زمستان ۱۴۰۳.

(ب) سایت‌ها

- <https://share.google/MIO۹۱kQ۷۰z۶TFUYSI>
- <https://share.google/HBAQWCvYG۸JMVr۰HV>
- <https://share.google/HGJLAZPMGMXIXYQUF>
- <https://civilica.com/note/۳۲۵۰>
- <https://share.google/FwwePFBJDXKVITYUF>
- <https://share.google/TFKXV۹FXQF۹JJAL>
- <https://share.google/KHWRNPERIXRVP۸E۰J>
- [https://elearmpars.org/article/sports rights](https://elearmpars.org/article/sports%20rights)
- <https://shenagar۱۴۵.blogfa.com/post/۱۱۱>
- <https://web.blogfa.com/post>
- <https://share.google/YBPQHGPCast۹i۲TIKZ>

نهمین همایش بنیاد علم و قانون یار

(اصفهان - دانشگاه آزاد اسلامی واحد دهقان) ۲۷ بهمن ۱۴۰۴

نهمین همایش علمی

مطالعات پژوهشی حقوق ورزشی در عصر نوین

رستم اصفهانی برگزار میکند
با محضر کمیته حقوق ورزشی
بنیاد علم و قانون یار

اصفهان، شهرستان دهقان
دانشگاه آزاد اسلامی واحد دهقان
سالن اجتماعات شهید بهشت
۱۴۰۴/۱۱/۲۷

دیراجرای همایش: مجری ضرابی

۰۹۱۲۰۳۶۱۸۰۸

محورهای پذیرش مقاله:

۱. موضوعات مرتبط با قوانین و حقوق ورزشی
۲. مطالعات فقهی و اسلامی در راستای علوم ورزشی
۳. جدیدترین یافته های علمی در زمینه های مختلف ورزشی
۴. اصول حاکم بر مقررات، احکام و قوانین ورزشی در نظام حقوقی

ارسال فایل ورد مقاله (به همراه شماره تماس) به ایمیل Ghanonyar@yahoo.com

یا ارسال از طریق ایتا، واتس آپ به شماره ۰۹۱۰۰۶۳۶۰۰۲

CIVILICA

MENDELEY

DRJI

WORLD of JOURNALS

PBIN.com
Sponsored And Indexed

CONF PAPER

دبیرخانه مرکزی همایش ۵۲۶ و ۲۱۶۶۹۷۹۵۱۹ واحد صدور گواهی نامه ۸۴ و ۲۱۴۴۴۴۱۷۶۴

سایت اطلاع رسانی همایش های موسسه قانون یار www.Ghanonyar.ir

نهمین همایش بنیاد علم و قانون یار (همایش مطالعات پژوهشی حقوق ورزشی در عصر نوین) استان اصفهان - دانشگاه آزاد اسلامی واحد دهقان ۲۷ بهمن ۱۴۰۴